

HOE TWEE BUITENLANDERS AAN 'T EINDE DER 17^E EEUW ROTTERDAM ZAGEN

DOOR J. E. VAN DER POT

EVENALS in onzen tijd, plachten in de 17de eeuw de vreemdelingen, die ons land bezochten, meer aandacht aan Amsterdam en den Haag te wijden, dan aan Rotterdam. Maar juist omdat er hier niet zoo heel veel te zien was, is het de moeite waard, de indrukken van tijdgenooten met elkaar te vergelijken. Uit het overeenkomstige mag men besluiten, wat destijds algemeen als het belangrijkste gold; het overige doet zien, hoe verschillend de reizigers van aard waren.

I

FRANÇOIS MAXIMILIEN MISSON was een Fransch letterkundige, geboren te Lyon ongeveer midden 17de eeuw uit Protestantsche ouders. Hij werd lid van de Parijsche vroedschap, doch de herroeping van het Edict van Nantes in 1685 deed hem deze betrekking verliezen. Hij week uit naar Engeland en werd daar gouverneur ten huize van den graaf d'Arran. In 1687 ondernam hij met zijn leerling een reis door Holland, Duitschland en Italië. In uitvoerige brieven aan zijn Fransche vrienden in Engeland gaf hij zijn reisindrukken weer, waarvan de uitgave in 1691 onder den titel „Nouveau voyage d'Italie” hem veel succes bezorgde. Een Engelsche uitgaaf verscheen in 1699 in 2 dln. en een Hollandsche, die ik hier gebruik, in 1724 te Utrecht bij Willem van de Water, eveneens in 2 dln. Misson stierf te Londen in 1722. In zijn reisverhaal toont hij zich een man met velerlei belangstelling en een onderhoudend causeur.

„Zo als wij te Rotterdam aankwamen, stonden wij over het eerste dat ons voorkwam als verbaast en verrukt; want dit zonderlinge heeft men in deze stad, dat verscheide van haar grachten breed en diep genoeg zijn, om er de grootste schepen